

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVA S Y ANUNCI S

Dedicat ab preferencia al desenvol·lo de la vida teatral de Catalunya

SORTIRÀ LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fgra ciutat. » 2 »
Extranjer y
Ultramar. » 10 l' any.

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, según.
Bussó a la escala. Despatx: de 12 a 2.

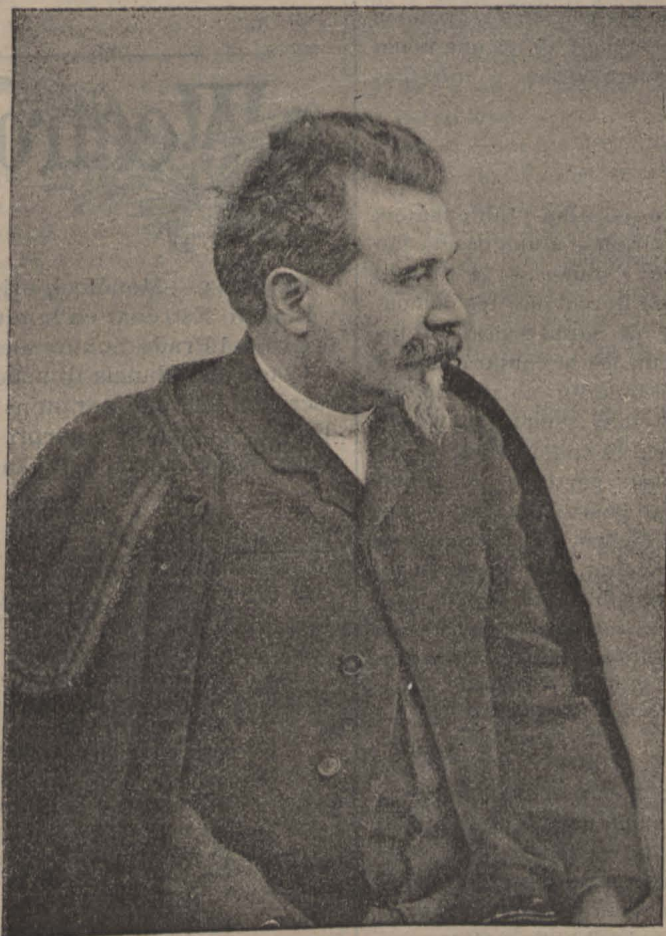
PREUS DE CADA NÚMERO:
Número corrent. . . 0'10 Ptas.
» atrassat. . . 0'15 »
» » pera
los no suscrits. . . 0'20 »

NOSTRE GRABAT

Emili Vilanova es un escriptor festiu que treballa la prosa ab un garbo sens rival, que té ben marcada la seva peculiar fisonomia y sos deliciosos quadrets plens de frescor y vida constituheixen un dels capítols més estimats en la historia de la moderna literatura catalana.

Lo pensament de la publicació de la *Biblioteca Popular Catalana* que tan ben rebut ha sigut del públich, va trobar en Emili Vilanova, franca acullida y a n' ella 's deu que lo segon volúm de la mateixa vagi ab un contingut de 19 quadrets escullits entre 'ls innumerables que porta escrits.

La persona qual retrato honra avuy las

Emili Vilanova

planas de Lo Teatro Regional, es de poch temps ensà coneguda ventatjosament en lo teatro, hont ha entrat ab peu ferm, fentse aplaudir sense reserva tant desde l' escenari de Novetats, com desde las taulas de Romea, ahont nostres llegidors segurament han assistit a la representació dels seus divertits sainetes: *Las bodas d' en Cirilo*, *¡Qui... compra maduixas!* *Los moros contrapuntats*, y *L' ase del hortold*.

En lo volúm segon de la *Biblioteca Popular Catalana*, que ja ha sortit, y que, com l' anterior, se ven al preu de 0'50 céntims, s' hi troban los quadros originals dels sainetes avants diits.

A continuació publicuem un dels articles que forma part dels de dit segon volúm de la Biblioteca.

J. S.

LOS CANARIS

(IDILI)

Era 'l seu primer amor; jo 'ls veyia festejar á la finestra voltada d' euras, y arrivavan fins á mí sos amorosos coloquis.

Ell galant y fantasiós, si n' hi tirava d' amoretas, y qué ben ditas y qué polidas!

Com era prou ignocent, y no havia d' amagar lo seu sentir, no s' avergonyia de parlar alt ni de que 'ls vehins sentíssen las sevas conversas. Ella no ménos ignocenta, pero molt més vergonyosa, li contestava ab sospirs entonats—si aixís val á dirho,—que altre cosa no semblavan sas recatadas contestas.

Los dias que 'l sol baixa enquibintse per la estretor del carreret (perdonin si l' hi innovo 'l diminutiu; 'm sembla que 'l mal tracto dibentli carreró), omplintlo de llum bonica ab trossos d' ombra que pareix que las escarboti de sas parets vellas, d'buixant lo gairell las voladas dels balcóns ó pintant ab fosca los relleus y las testas que adornan la finestra gòtica, en aquestos dias ell saluda al sol ab una vivó, un engrescament y un triat de boniquesas, que jo no sé d' ahont se treu tanta verba y tant armoniosa.

—Es un *Castelaret*, diu moltes vegadas una vehina que també se l' ascolta, y 'm sembla que es d' opinió, segueix dihent, perquè ab lo molt que barvotaja es segú que fa propaganda... pero ja á saber que 'ls enamorats parlan de moltes cosas quan festejan, y totes fan amor. Ve á ser un punt semblant ab los que tenen bon geni que de tot los hi rehixen alegrías y satisfaccions.—

Ahir van celebrar las sevas esposallas y ahir mateix fugiren del tráfech del mon, retirantse á una caseta tan alegre y xamosa que pareix que l' amor y la pau hi fassin guardia perpétua. Domina Barcelona; los campanars de la Se-1, de Sant Just y de Santa Agata son los seus vehins més immediat-; l' un los hi contarà las horas felissas, los altres los obsequiarán ab repichs de festa, y 'l de Santa Agata guaytará sempre la caseta planyentse de no poguer enviarhi la enhorabona.

Per jardí tenen, sobre un estret parterre, un ribell ple de bálsam, algúns testos ab pensamenteras, y una olleta, retirada del bullici dels fogons, que rebrota una riquesa de fullas d' olorosa menta. Més enllá, en un ángul, se balandreja lo palmó benchit, que aquest any lo cambiarán per un altre ab un *sol* teixit de grills que li farà fer desmayadas cortesías en senyal de acatament.

Ell es d' origen holandés; llarch, estirat, curiós y tan presumit que una volva l' amohina y estaria malalt de cuydado si no pogués presentarse net y ben compost. Sol cantar bonás baladas sense lletra, tan sentidas, que pareix que aquí, en la terra de la llum, anyoria nuvolosa Holanda de's seus avis ab sos païssos gelats, sas casas de fusta y aquells formatjes rodons com bolas de neu pintats ab color que la salut los hi nega.

Ella es una vigatana polida com un mirall, poch enra-

honadora, molt de sa casa y bonica ademés, ab uns ulls negres que si no miran ab amor ja no miran, y elegante y ayrosa, pentinada com una estátua grega ab lo monyo recullit sobre 'l cap.

Y recordant sos amors á la finestra voltada d' euras, allí ahont se varen coneixer, ab cansons y joguinas passarán la primavera; ella guarnirá las duas arcobas de sa caseta y teixirá los llenols ab lli moreno ó pel de cabra; ell, saltant com un bailari, un dia presentarà á sa enamorada una mossedeta d' escarola ó li partirá los pinyonets y, felissos sense enveja ni envejats, no sabrán res del mon ni 's cuydarán gota d' averiguarho.

Mes, ay! vindrá 'l Setembre; aquellas fortas tronadas los hi donarán pahorós esglay. Cóm sofrirá la mare pe 'ls fillets que están á punt de sospirar en l' arcoba!

La mort penetrará en aquell estotx de la felicitat; ja no cantarà éll lo bé perdut, ni l' alegrará 'l sol, ni cercará pinyons y oblidará 'ls avis de Holanda; y després d' un any de felicitat, ab minvas de tristesa, vindrá la separació cruel: los fillets los hi serán emportats y conduhits en reixadas presons; la casta esposa també li será robada y éll, anyorant als qui estima, será condempnat á cantar al seu senyor ab tó de alegria totes las tristesas que li endolan la vida.

EMILI VILANOVA

HOMICIDA.—Monólech original de D. Joseph Diaz y Blanch. Estrenat en la nit del 18 de Mars en lo teatro del Prado Suburense de Sitjes.

Conté abundancia d' acudits de bon género y está escrit ab facilitat, per quins motius sigué molt aplaudit. Lo Sr. Grau l' interpretá ab acert y junt ab l' autor sigué cridat á las taulas infinitat de vegadas.

F.

QUADRET

Vora mar canta que canta
hi ha la gran del pescador,
mentre ell boga per dur xarxa
cap á las barcas del Bou.

A Sol ixent ja clareja...
ja 's va escampant la claror...
ja per damunt de las onas
tot vermell aguayta 'l Sol.

Ja 'l ventijol mari s' alsa
portant del marisch la olor,
y las onas riberencas
com més va fan més soroll.

FRANCESCH BARTRINA.

ORENETAS

NOTAS ÍNTIMAS

Aixís que 'ls arbres s' omplen de verdas fullas y 'ls rosers treuhen brotada y son cercats pels dau-rats papellons, boy contemplant l' hermós raig del sol, dich, ab lo somrís als llavis:

—Ja son aquí las orenetas... ja ha arriuat la primavera.

Y als caps-tart me trech una cadira al dintell ma-teix de casa y allí, sentat y arramengat de brassos y esperant que passi un alé d' aire, contemplo com la quitxalla van sortint dels seus *caus* per anar á fer ronda pel carrer y 's cridan los uns als altres, mo-vent gran tabola ab la seva xerradissa.

Perque si 's queda sol en Nasi (un bordegás d' uns nou anys que may vol anar á estudi) veuréu que s' assenta al grahó de casa, tot acostantse á vora meu y ab las mans entre camas, y ab lo cap aclotat, sem-bla qu' estigui anyoradís.

En cambi, si té quatre ó cinch companys, es á dir, si la Quima, deixa baixar en Sidret, si la Marfa per treurers lo soroll de casa, deixa baixar en Tomaset, y en fi, si la Llúcia deixa aná á escampar la boyra al seu Carlets, jo, tot repapat mirantmels ab goig exclamo:

—Vaja, ja tenim aquí las orenetas...

Y ho semblan ab aquells crits, ab lo seu anar ade-larats corrent d' aquí d' allá, ja enfilats dalt de la rei-xa de l' escala, ja ajassats per terra fent los pallas-sos ó jugant á *comedia*... en fi, que m' encantan ab los seus jochs, ab los seus crits... com las orenetas.

Y 'm diverteixen tant, que encare no 'm veuhen la cadira á fora 'l llindar, un me crida per aquí... un per allá... y si acás per cástich los tenen retinguts, jo ab bonas paraulas 'ls surto á la seva defensa.

—Be, ¡ja serán bons minyons! ¿oy que no hi tor-naréu més?

Y baixan corrents... y al ser al carrer tots me mi-ran ab un posat com volgent dir:

—Gracias... qu' ets bon home!!

* * *

Aixís passa tota la primavera, aixís tot l' estiu, y aixís part de la tardó pera divertir-se ab la castanyera, una pobre velleta que s' hi enfada, com si ella no hagués passat may l' infantesa.

Jo qu' hi goso contemplant los seus jochs, he notat que sempre en *Joaquín*, lo fill de la castellana, com li diuhen tots, paga la patenta y no 's creguin que reb per tonto, no; per massa viu.

A voltas, algún grandassot, que jo 'n dich l' *es-parver* passa pel mitj del rotlo, ja de barrisca ja de baldufa, y esgarriantho tot, s' en va mofantsen en-care. Tots se quedan parats, pero lo fill de la caste-llana s' aixeca y comensa á corre detrás d' ell, ab lo cap baix y mirant de quia de rabosa.

—Pillet... exclama—lladret... que ton pare, aixó, que ta mare alló...

Fins que l' *esparver* indignat, li arria uns quants mastegots, mentres que l' oreneta s' en va tota plo-rosa, ja ab sa mare ó á vora meu, perque sent que

ab bonas paraulas, ó renyantlo, li esquivo l' *espar-ver* que tot fugint va murmurant:

—*Dingú* li deya res... aquest *castellufu!*... ay, quan t' atrapi sol!!

D' aquets petits incidents n' hi han á cada pas: avuy, perque en Nasi ha trencat lo vidre del saba-ter... demá perque en Carlos ha girat l' oli de la llantia de l' escala de la beata... en fi... y lo més xo-cant es que diuhen que jo 'ls abono y que jo 'n tinch la culpa.

Al pich del hivern no 's veu ni una rata, los rot-llos que fant de vuyt á nou contant quientos, las par-tidas de balas de set á dos quarts de vuyt, lo de re-dolins, lo del *joch dels muts*, ja no 's veuhen pas, talment semblan que hagin mort, entre mitj de las nevadas; d' aquell bullici... ni rastre.

Aixís passa lo melancólich hivern, aixís, al peu de l' ascó, anyorant la brisa dolça del llindar, cercat de las orenetas.

* * *

Fa anys vingué després del trist hivern la prima-vera, y jo com de costum ab la meva cadira baixa, vareig sortir al llindar, no pera cercar lo bon temps sino pera reveure la brivalla. Tots, tots hi eran... tan bons tan sans... mes no, lo fill de la castellana no 's veyá, aquell xicotet tant trempat no voleyava ab sos companys com l' any passat.

—Tú—vareig dir un dia á en Nasi, que venia á fregarse ab mi perque 's trobava sol—¿y lo fill de la castellana?

—¡Oh!—va fer per tota resposta, arronsant las es-patllas—no sé... no sé...

—Qu' es mort?

—No... no senyor, la mare va dir que marxavan á la Habana... ja fa molts dias...

Pobre *Joaquín!* després vaig saber, que en efecte, á principis del hivern havia sortit pera Buenos Ayres junt ab son pare y sa mare, emigrats pera falta de feyna.

—Pobre *Joaquín!*—vaig repetir—vetaquí una ore-neta, que ab tot y vení 'l bon temps... no tornarà.

L. MASÓ E.

LO CATALÁ Á SA PATRIA

¡Adeu! ¡adeu! ma dolça Catalunya
ma patria... mon consol...
A empunyar lo fusell la sort me crida,
que t' abandoni vol.
Re 'm fá; que encar que lluny mon pit per sempre
recordará ab plaher
fresca matina que á donzella hermosa
juri un amor etern.
Recordaré las flors que en fatal dia
vegi vora un fossar,
flors d' aprop la fossa de ma mare
que ab plor vareig regar.
Ja may lo bell escut de quatre barras
ma pensa allunyarà:
y mon cor la rogenca barretina
arreu, arreu veurá,
Que encar que llemosins, de tu, ma patria,

rèneguin lo parlar
no hi mancará un llavió que á Catalunya.
ne gosi en defensar.
¡Adeu! ¡adeu! ma terra catalana
ma patria... mon amor...
Al allunyar 'm de tu, ab vera recansa
ho fa mon tendre cor.

FRANCESCH TORRES.

REUS.—Dissapte passat debutá la companyia d'òpera, escullint *Lucrezia Borgia*, que va tenir bona acceptació. Reculliren molts aplausos la tiple Sra. Angelina de Gay, la contralt Srta. Fàbregas, lo baix Sr. Gil Rey y particularment lo tenor absolut senyor Sotorra, fill d'aquesta població, que després de sa permanencia á Italia, ha retornat fet un verdader artista, tenint una calorosa ovació per part de sos compatricis.

Lo director de orquesta Sr. Puig va ser cridat repetidas vegadas al palco escénich á rebre los aplausos de la concurrencia.

Diumenge per la tarde se cantá *Faust*, per la primera tiple Sra. Asliz y lo tenor Sr. Simonetti que desempeñaren á conciencia son comés.

L. S.

MANRESA.—En lo Teatro Conservatori actúa la companyia dramática que dirigeix D. Joseph Nieto y com á primera actriu D.ª Concepció Pallardó.

Diumenge posaren en escena lo preciós drama *Lo dir de la gent*, y lo sainete *Qui... compra maduixas*. Y 'l endemá dilluns la bonica comedia *La parentela* y altre representació de *Qui... compra maduixas*.

La interpretació sigué bona y á satisfacció del públich que ab gust veu l'acert ab que 's posan las obras catalanas.

V. A.

BLANES.—En lo «Primer Cassino de Blanes», tingué lloch dilluns passat, una notable vetllada literaria-musical, y sentim no poder disposar de més espay per donarne compte detalladament.

Estava lo saló artísticament decorat.

Los trevalls que 's llegiren foren molt aplaudits; en particular lo discurs d'obertura pronunciat per lo simpátich jove y entussiaista catalanista, D. Joan Rivas, que deixá á tothom satisfet per lo breu y concis de la frase en que feu gala de sa hermosa peroració.

Se llegiren variás poesias de célebres poetas catalans, algunas de inèditas.

Executaren escullidas pessas al piano, agradant molt á la concurrencia, las Srtas. Fontseré, Penco, Bosch y Ribas.

L'entussiasme y animació que regná durant la festa foren extraordinaris.

Aquesta terminá ab un ball de Societat que resultá molt lluhit.

J. A.

SITJES.—Dilluns passat, en lo Teatro del Prado Suberense, va celebrarse lo benefeci de la Societat Artística d'aficionados, que tants aplausos ha obtingut durant la temporada de Quaresma.

Se posaren en escena las bonicas pessas catalanas *Castor y Polux*, *Lo testament del oncle* y *Cassar al vol*, que sigueren molt aplaudidas, distingintshi los actors Srs. Diaz, Bartés, Grau, Gorgas y altres, com també la Srta. Santana.

Per dar més lluhiment á la festa, se contractá al célebre professor de violonceló Sr. Tormo, que tocá escullidas pessas de concert.

La concurrencia que omplia 'l teatro de gom á gom sorti molt satisfeta.

F.

SULTANESCA

Escolta, bella Zulima,
la de cabellera d'or,
la d'ulls blaus, careta fina
y llavis com un pinyó.
Ja sabs que aquí ets la mestressa,
es á dir, fas lo que vols,
puig ta guapesa divina
distreu ma imaginació
de tal modo, que si 'm dura
molt temps aquest mal humor,
dintre poch no penso veure
ja may més la llum del sol.
Per tu so deixat la pipa
y 'l tabaco en un recó.
Per tu no surto de casa,
per tu no bech cap licor.
Los cafés, balls y teatros
com si nó fossen al mon,
los he aburrit de tal modo,
que sentint sols la remor
d'algún piano ó armonium
m'agafa tot seguit son.
Y això es perque molt t'esticimo,
sí, t'esticimo ab tot lo cor
y tu, ingrata, mas caricias
acceptar jamay no vols....
Pero què dich, no, impossible.
¡Impossible! ¡Cruel error!
Tu tens un Deu, ets cristiana,
jo só moro, adoro 'l sol
y fora un crim lo estimarnos
devant la vista del mon.

J. TARRÉ Y R.

LOS TRES BESOS

Los dos eram infants y jo corria
ab ella cullint flors per la quintana,
l'alé primaverench que m'empenya
me feya buscá en ella una germana,
y enrogit per lo sol darli 'm plavia
un bes, quan fadigats, en l'herba blana
reposavam festius, mentres l'oratje,
remó 'ns duya d'aucells y de brancatje.

Mes lo bes d'ilusió, d'amor y vida,
lo bes de juventut, jo li donava,
quan lo blat á la sega ja convida
y 'l cor del jovincel es foch y lava:
coloma sense fel per mi ferida,
al calor de mos brassos s'amparava,
y ab un bes dolsament acariciantla,
fells era jo ab ella aixi estimantla.

Pero avuy, trist de mí, lo bes que 'm resta,
no pot ja assaborir la nina hermosa,
puig de sota la neu de la congesta
abrassada ab mon cor ella reposa;
avuy, del desengany me puny l'aresta,
y l'aymia cercant, trovo la llosa,
hont al bes que 'ls hi donch, junt ab mi ploran,
los cálzers virolats que 'l marbre enfloran.

JOSEPH FALP Y PLANA.

L' AMERICANO

NOVELETA

(Continuació)

Tot en va; sols la remor de las onadas que 's fonian suspirant en la platxa, torbava la quietut d' aquelles pera ella tan tristas horas, que may s' acabavan, remor que pareixia lo ressó de sos amarchs sanglots y de las llágrimas que li escaldavan sos hermosos ulls.

¡Quina nit més llarga, y quin desfalliment al considerar que ab lo nou dia potsé 's refermaria la certesa de la seva desventura!

¡Ah! Si allavors hagués pogut véurela en Quico, com hauria comprés la immensitat del amor que per ell sentia sa jove esposa! ¡Com descubreix lo sentiment la válua dels afectes!

Vingué 'l mati, aquell mati tan desitjat, ab totas sas magnificencias. La celistia aparegué per l' horisó aclamant las ombras de la nit y anunciant la sortida del sol, tenyint de primer la atmósfera ab purpurinas tintas; las campanetas y 'ls girassols obriren sos cálzers; los aucells, desvetllats, sortiren cantant de sos nius, pera refrescarse en las fonts y reguerots; las papallonas se llenzaren envers los jardins pera gaudirse ab la bellesa de las flors. Tot tornava á la vida, tot reprenia, ab la llum, sos colors propis; tot adornava la terra ab la nota alegre y poética de la incomparable armonia universal. Y com més bonich era tot, més lo desconsol invadia lo cor de la Roseta.

Aquell dia, com lo passat, fou inútil quant va ferse; ni las indagacions de la familia ni las de la autoritat tingueren més bona fortuna. Ni viu ni mort se trobava en Quico; ni cap indici feya concebr alguna esperansa. Semblava que la terra se l' hagués engolit.

V

' ha perdut un home!

Y bé; ¿qué es un home al capde-vall dintre la gran munió dels que forman la humanitat? ¡Un home no es res! ¡Un home ray! ¿Per ventura fa cap falta un sér menos? ¿No roda 'l mon de la mateixa manera de sempre? ¿Al estiu farà fret y al hivern calor per haver desaparegut un home? ¿Perque siguem un més ó menos l' univers ne patirà y la patria anirà á norris? ¿Quí s' hi enfonda? ¿La societat no marxa de la mateixa manera y sos fonaments no segueixen essent tant sólits y fermes com avans?

¡S' ha perdut un home! ¿Per ventura no 'n desapareixen cada dia, cada hora, cada moment! Sota la terra se 'n colgan á cents; las ayguas del mar ne engoleixen se 'n colgan á cents. ¿Sentiu aquest ¡ay!? Han assassinat á un home. ¿Qué es aqueix soroll sech, sense ressó, que ha fendit l' ayre? Un suicida que ha posat punt á la seva existencia. ¿Y aqueix cos estés al mitj del carrer? Un manobra que ha caygut de la bastida. Una massa informanobra que ha quedat en lo centro de la vía; es un home á qui me ha quedat en lo centro de la vía; es un home á qui me ha quedat en lo centro de la vía... Be, res; un home menos. Esglay d' una hora. Una nova gacetilla que demostrará la activitat del periodista indiferent, y que l' endemá l' llegiran tots com si tal cosa. No hi ha donchs per qué preocuparse...

Puede el baile continuar.

Y aixis es la vida; segueixen als dias, los anys, y als anys, los sigles, renovantse la humanitat sense repós; rellevantnos los uns als altres; la mort acumulant nous materials pera la generació vinenta.

¡S' ha perdut un home! No hi fa res; passém endavant; fem ratlla sobre 'l seu nom; no 'ns angoixi la seva perduda. ¿Era un Colón, un Guttemberg, un Franklin? ¿Un Atila, un Napoleón? ¿Un Washington, un Lincoln? ¿Un Cervántes, un Voltaire? Sabi ó rey, llegislador ó héroe, ó escriptor, ¿ho era? ¿Ha desaparegut? La historia li dedicará una ratlla. ¿No ho era? Una pobre creu sobre sa tomba. Y, avall, avall sempre. Al seu lloch un altre.

¡Un home perdut! Un gra de sorra méns en lo fons del mar; una flor marcida dintre 'l bosc; una estrella apagada en los etereos espays de lo infinit...

¡Pobre Roseta! Ella no podia pas filosofar aixis. Aquell home perdut era la seva felicitat. Sabi ó boig, representava las bellas ilusions de la seva vida. Era 'l seu marit; era 'l pare del sér que anava prenent vida y forma en las sevas entranyas.

Per ella aquell home perdut era la gota justa que acabava d' omplir la copa que ab tant esplay s' havia acostat als llavis; lo motor principal de la máquina que havia d' impulsar y realisar las sevas esperansas; lo soldat que decidiria l' éxit de la batalla. ¡Quánta ditxa desvanecuda!

Sense aquell home l' etern dolor; los ulls sempre plens de llágrimas; la llar buyda y soli'aria; lo cor bategant dintre d' un fossar.

Pera ella no hi hauria may mes primaveras; ni dias serens; ni nits estrelladas. ¡Un sigle sense sol! ¡La fosca eterna!

¡S' ha perdut un home! No preguntéu pas al mon ni á la humanitat lo valor de semblant perduda. Anéu y preguntéuho al últim sér que pobla 'l racó més amagat de la terra, á la Roseta, que en va amarada de llágrimas prega al cel que li torni.

Lo cel no la escolta; los homens se 'n riuhen... ¡Ah! ¡Si fos possible veure 'l cor de cada un!

VI

lo més extrany era que ni en lo terme, ni en la provincia, ni en lo lloch va saberse res d' en Quico. Be la autoritat va donarse ansia en fer averiguacions: be 'ls parents, amichs y 'ls coneguts llegiren durant dos ó tres mesos tots los diaris que 's podian proporcionar per veure si parlavan d' un home que s' hagués trobat aquí ó allá, viu ó mort, de las senyas del marit de la Roseta; prou se vigilaren las costas per si 'l mar compadescut d' aquell conflicte depositava algún cadavre en la platxa que donés solució y terme á la angoixa que tan afligia á la familia de 'n Quico; tot inútil; tot en va.

Fou precis rendirse al dolor que tant soptadament invadi l' ánimo de la jove esposa y plorar la inexplicable desaparició d' aquell home que la deixava en la incertitut de si era ó no era viuda.

Lo temps, la conformació, 'ls consols dels seus parents y las afectuosas atencions de la amistat, lograren minvar las penas d' aquell cor destrossat, pero no pogueren perque era impossible, esborrar lo recort del marit que tan cruelment la desamparava.

Si al menos hagués sapigut lo que li havia succehit, si era mort ó viu, s' hauria conformat á la fi, á la seva trista sort; pero quedava en una situació tan anormal que ni podia vestirse de dol ni alimentar cap esperansa de tornar lo á veure.

Ella, tan amable, tan carinyosa, tan que 's desvetllava pera ferlo dítxós; tan be que sabia omplir la llar ab sa bellésa y ab sa activitat pera que al fer comparacions

(Seguirá)

LO PAPELLÓ

Lluhint als raigs del sol sas bellas alas
 s' extasia al mirarse un papelló,
 no recordant del cel que ab eixas galas
 l' ha dotat de la vida y d' ilusió
 Lo sol daura arborós la rossa espiga
 que ab mandrós balanseig l' arrulla 'l vent
 y la font mormolant apar que diga
 idilis inspirats d' amor plascent.
 Tot es pel papelló, tot es de festa,
 y 'l pler, que arreu 's brinda á son antotg,
 li diu: es aquest món una floresta,
 la vida no es la vida lluny del goig.
 Y ubriach d' ilusions y de quimeras
 ni creu siga possible ja l' hivern
 ¡será un rosari 'l món, de primavera!
 dar més lliure corrent á sas passions.

Mes no creyéu, jovent, que sempre durin
 primavera, ni flors, ni papellóns.

JOAN RIBAS.

TEATROS LOCALS

PRINCIPAL.—La mica de rebombori que ocasioná lo cambi de domicili de la companyia d' ópera que pel Liceo estava ajustada y per altra part, la execució fluixeta que capigué al *Mefistófeles* que va ser la ópera que 's cantá, tot plegat feu que en la nit del diumenje s' armés en lo Teatro Principal un sarau bastant regular.

Ja en lo prólech se comensá la bromá á causa dels coros que no entraren á temps y del mateix modo continuá la representació fins á arribar al quarteto del jardí, en lo que obtingueren aplausos la senyora Othon y 'l tenor De Marchi. Aquest fou qui 's portá millor en tota la ópera, especialment en la romansa final, en la que va ser justament aplaudit.

Los demés compliren sols regularment, á escepció del baix Sr. Meroles que no sempre estigué acertat.

Lo mestre Pomé tingué que lluytar ab lo recent recort del mestre Mugnone, per qual motiu lo seu treball resultava compromés en extrém.

Dels coros més val no parlarne y de la orquesta... quasi tampoch.

Per avuy está anunciat lo debut del tenor Masini.
 ¿Tornarém á las *andadas*?

CIRCO.—Es una fatalitat la que pesa sobre totas las obras novas que 'ns dona á coneixe la companyia italiana que actúa en aqueix teatro. Cap de ditas obras logra imposarse al públich, cap consegueix aguantarse en lo cartell; totas cauhen á las pocas representacions. ¿Li cabrá igual sort á la opereta *Richelieu e le sue prime armi*?

Molt temém que sí, perque si descontém tres ó quatre números musicals, lo demés es ben poca cosa. Lo que avalorá algo la obra va ser la execució que resultá regulareta.

Lo més curiós d' aquesta opereta es lo nom del compositor que 's diu *Sauvage*, es á dir, *Salvatje!*

ROMEA.—Res de nou per are; pero 's preparan los estrenos anunciats.

NOVETATS.—*Los héroes del Bruch*, melodrama estrenat darrerament ha sigut del agrado del públich qu' especialment en las passadas festas ha omplert lo teatro á vessar.

La obra, á nostre entendre, 's ressent del defecte de ser massa diluhida, especialment en lo quart y quint actes. Además, la acció no 's fá lo suficientment interessant pel motiu de que no sempre 's desarrola á la vista del espectador, de manera que aquest ha de anar seguint lo fil de la trama per las explicacions que van donant los personatjes que intervenen en la obra, defecte que la perjudica en gran manera.

Apart d' aixó, *Los héroes del Bruch* conté escenas dramáticas que impresionan al públich y aixó es lo essencial en tot melodrama.

La execució bona per part de tots los actors.

En l' últim quadro s' estrená una decoració que representa los turons del Bruch després de la immortal acció. Dihent que es obra del reputat escenógrafo Sr. Soler y Rovirosa, ja está fet son millor elogi. Lo colorit, la prespectiva, tot es de primer ordre y aixís ho entengué 'l públich, aplaudint ab entussiasme y cridant al Sr. Soler á la escena, 'l qual no 's presentá.

Aixís mateix lo públich demaná lo nom del autor del drama, resultant ser lo Sr. Moreno Gil.

TÍVOLI.—La nova companyia de sarsuela es bastant acceptable. Ha recullit alguns aplausos ab las duas obras que per are ha posat en escena: *La tempestad* y *Los Madgyares*.

Próximament s' estrenará la sarsuela de aparato *El siglo que viene*, per la que s' han pintat varias decoracions y confeccionat multitud de trajos.

Ja 'n parlarém.

ELDORADO.—Cap novetat; al contrari, s' han reproduhit varias sarsuelas fa temps no representadas las quals han obtingut una execució esmerada.

Actualment s' están ensejant las novás produccions *Las mariposas* y *Veinte mujeres por barba!*
Que me me las traigan... si son guapas.

LABRUGUERA.

LOS MEUS AMORS

Dos amors dintre 'l cor sento,
 l' un es per una donzella
 que vaig jurar estimarla
 un jorn bell de primavera.
 Era un dia de balladas;
 tot ballant, á cau d' orella,
 vareig dirli si m' aymava
 y va ser, —sí,— la contesta.
 L' altre amor que en lo cor sento
 més que amor pur es ceguera,
 me 'l van inspirá de nin
 y es la parla de la terra,
 de la terra catalana
 que de goig mon cor omplena,
 cada volta que parlar
 sento queixa hermosa llengua.
 Tenint aquets dos amors,
 ja res més mon cor espera:
 si l' un me dona esperansa,
 l' altre 'm dona vida alegre.

NOY DE PRADES.

INO PUCHI

¿Sents, amich meu, com las onas remorejan
al impuls de las furias del abim,
y en lo roeám furientas se trossejan
enlayment cap al cel son blanch ruixim?
¿Sents com lo tró rodola per la serra,
feréstech retrunyint per tot l' espay,
semblant que s' ha esberlat d' un xoch la terra
y omplint lo nostre cor de fer esglay?
Donchs tot aixó, amich meu, aixó sentia
quan perjura é infidel jo la veji...
¿Y 'm dius que li perdoni sa falsia?
que endolsi jo son cor si ella 'm feri?
Voldria, sí, voldria perdonarla,
pero sento un pesar á dintre 'l cor,
y es que la estimo, no puch abandonarla
y lo crim que ha comés me causa horror.

JOSEPH ALEMANY BORRÁS

Ab lo folletí del próxim número acabarà la comedia *Sant Jordi mata l' aranya* y comensará la de D. Frederich Soler, *La dona y la baylarina*.

Hem rebut un curiós volúm de variats treballs literaris de D. Joseph Oriol Molgosa, recopilats ab lo títol de *Caprichos de sobremesa*.

Agrahim l' obsequi.

També remerciém á D. Joseph Mª Pous l' envió del exemplar de la sarsuela *El gorro de Fermin*, de quin éxit donarem compte al ser estrenada en lo teatro Tívoli.

Ab lo nom de *Güasin* se inaugurarà dilluns passat al vespre una nova Societat en l' espayós local del Centre de Manyans, instalat en lo carrer Correu Vell, 6, 1.er

Dita Societat alternará ab balls las representacions dramáticas.

La distingida societat recreativa «Marina» instalada en lo carrer de Rosich, n.º 4, 1.er pis inaugurarà la temporada de primavera demá diumenge ab una escullida funció teatral. Forma part del programa la bonica sarsuela *Lo primer dia*.

Lo célebre autor de las populars sarsuelas *La Mascota*, *Miss Helyett* y otras, Mr. Audran, acaba de terminarne un altre ab lo títol de *La muller de Trafalgar*.

Los Srs. Granés y Elias fan las gestions necessarias pera darla á coneixer á Espanya.

Ha comensat á publicarse á Sant Feliu de Guixols, un setmanari humorístich ab lo títol de *Cap y Cúa*.

La premsa valenciana dona compte de la mort del entusiasta propagador del renaixement literari d' aquella regió, en Constantí Llombart.

Sentim tan irreparable pérdua.

En lo número próxim ne parlarém ab més detenció.

Ha mort á l' edat de 63 anys lo conegut escriptor D. Modest Busquets y Tarroja. Durant la seva joventut lo Sr. Busquets havia donat varias obras á la escena catalana, entre las que recordém: *Sistema Raspail*, *La qüestió son quartos*, *Brams d' ase no pujan al cel*, *Amor y gratitud* (drama bilingüe) *Paraula de Rey*, *L' embustero*, *La familia real*, *D. Pirlimplin*, (en colaboració,) *¡Carta cantal!*, *Telemaco á Catalunya*, *Misèria y Companyia*, y *De més verdas s' en maðuran*.

Lo finat era fill de, Reus ahont nasqué lo 27 de Desembre de 1831.

CANTARELLAS

Qui no té penas se 'n busca
diu l' adagi catalá;
per no desmentir l' adagi
es per lo que 'm vaig casar.

Los que 's casan per l' iglesia
podrán dir tan ell com ella,
que durant la ceremonia
los van posar en capella.

B. RUJACA.

CANTARS

Jo vull ab tu compararme
ó be ab tu vull aná al cel,
que ab tu l' infern será gloria
y sense tu 'l cel, infern.

Era petit y vaig veure
com te varen batejar,
ara he vist com te casavas,
¡quí 't pogués veure enterrar!

Dels rahims qu' ara trepitjas
ne reservarém lo most,
pel día de nostras bodas
emborratxarnos d' amor.

Cantava pera alegrarte
y t' has posat á plorar:
ó tinch l' alegría trista
ó tens recorts amagats.

Quan has dit que no sabias
que al mati 't posava flors
á la finestra, desfetas.
he sentit mas ilusions.

La meva carta li deya:
—T' he vist: t' envió 'l meu cor.
Y va escriurem per contestá:
—Te 'l torno: no faig traicions.

L'arbre hont vas dar-me 'l teu cor
 ja no hi és dintre l' arbreda:
 lo mateix que 'l teu amor
 fou brasa y sols cendra 'n queda.

SIMÓN ALSINA Y CLOS.

XARADAS

UNA CONQUISTA

Passant l' altre dia jo
 per la plassa de Sant Jaume,
 vareig veure una xicota
 ¡válgam Deu y que era guapa!
 Jo com que soch tan Tenorio
 (advertencia: no tinch a via)
 m' acosto a n' ella y vaig dirli
 eixas ó semblants paraulas:
 —«Senyoreta, senyoreta,
 la qu' ab los seu ulls tres-quatre,
 escolti, prenda hu-tres-quinta,
 páris un moment, per gracia.
 Vosté ja fa molt temps hu
 que té lo meu cor ¡ingrata!
 Per Deu, tinga compassió
 d' aquest pobre que tan l' ayma,
 ó 'm dona la seva tres
 ó be la pena 'm tres-quarta...
 ¿No contesta, nena hemosa?
 Tan sols vull una paraula,
 up, si, que de sa boqueta
 deixi anar d' una vegada.
 ¿Qué potse está compromesa,
 bella nineta, ab un altre?
 ¿Que potse, per ma desdítza
 ab un altre ja es casada?...
 No contesta, per Deu dona,
 no se 'm mostri tan ingrata,
 cedeixim la seva tersa
 y li repeteix are,
 que si no 'm contesta, oh si,
 creguim, la pena 'm tres-quatre.»
 Aixó vaig anar dihentli
 fins que vam ser a la Rambla;
 de prompte, una jardinera
 (d' aquestas que fan desgracias)
 li anava hu passar desobre,
 lo cotxero prou cridava,
 pero ella com si res
 nava fent la seva marxa.
 Sort que lo cotxe, per sí,
 tcosa estranya! va pararse.
 Hu ella vaig y li dich.
 —¿Qué no veu que l' aixafavan?—
 y ella vingá camíuar
 com si li diguesin malvas.
 Allavors me vaig convence
 que era sorda tot; Desgracia!...

Jo, conquistas com aquestas,
 ¡ne faig deu cada setmana!

SALVADOR BONAVIA.

CONVERSA

- Pepito, demá a la tarde vols veni al Eurípides?
 —¿Quina funció fan?
 —«La loca de la casa.»
 —Y ab qui hi vas?
 —Ab ma nevodeta.
 —¿La Paulá?
 —No, ab la que t'acabo de dir jo mateix.

M. SANALP PUNTÍ.

TARJETA

D. JOAN MARSAL Y RAT

TIANA

Formar ab aquestas lletres l.t.t.l d' una comedia catalana.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

ANAGRAMA

En tot es un bon total,
 segons m' ha dit en Marsal.

LLUÍS VIOLA Y VERGÉS.

GEROGLIFICH

QIM

:

MI

OCEA S

V

I

FONTSEROLA.

Las solucions en lo próxim número.

AVIS

Queda establert lo regalo de costum entre 'ls senyors que envihin las solucions.

Solucions als Enigmas insertats en lo número 60.

TARJETA.—Lo Teatro Regional.

GEROGLIFICH.—Al peu de la creu. Indivis.

Los plechs de solucions rebudas varen ser 4, baix l' ordre següent,

1, Cintet Barrera y Cargol; 2, Jaume Trias; 3, Mort de fam; 4, C. M. C.

La sort favori al número 2 que correspon al plech firmat per Jaume Trias.

Correspondencia

J, Genis, Un home petit, Artur Ribera, J. C. C., Constantí Xifra, Nox Bufó, Juli Torres, En Estanallas, Ramonet Casas, Bonaventura Gili y Bernat S.; lo que han enviat no va prou be.

Carlos S., Mateu Sobrisas, Cargollet, A, Amigó, B. Rujaca, Francisco Corbella y Vila y Joan Oriol; anirà alguna cosa.

Jaume Gatell, denota disposició, la forma es poch correcte.—C. Alentorn, per la enquadernació pot aprofitar aquets dias.—M. M. N., servits los números.—A. Manresa, rebut y servit lo que demanava.—Joseph Anseram, ja 'n tenim per l' istil.—J. Franquesa, anirà.—Geroni Xarrapeta, donchs, vegi, per nosaltres no está be.—M. Sanalp Puntí, no va prou be.—J. Conangla Fontanilles, alguna.—S. Bonet Solé, no sigui impacient, anirà Melangia.—Pere Ullastres, gracias, no 'n sabiam res.—J. F., lo mateix, anem conformes.—Geroni Martí, algunas.—Joan Navarro, lo geroqlifich.—Gaspar Gall y Rafeleta, no van prou bé.—Joseph Escachs y V., no ha estat prou acertat.—Joseph Parceris, mirarem de complaurel.—Andréu Esteve, no 'ns sigui possible, desitjaríam algú d' to, especialment de la última.—Joseph Campanya Colomer, no marxan.—Agusti Torrents, veurém en altra cosa.—J. C. Figueras, servidas las coleccions.

Servits tots los volums de la «Biblioteca Popular Catalana», demanats fins al dimecres últim.

Imp. Muntaner 40.—BARCELONA